This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google books

https://books.google.com

IECA RHACVSINA

MILAN REŠETAR

Sign. B. 17.

VNA

NAUK KÆRSTJANSKI

KRATAK

SLOſCEN

Po naredjenju Svetoga Oza

PAPE KLEMENTA OSMOGA

Od Prisvjet.

ROBERTA BELLARMINA

Svetè Rimske Zærkve Kardenala.

U DUBROVNIKU 1804.

Digitized by Google

J 3370.

MINISTERSTVA ... SLOVENSKA

BENEDICTUS P. P. XIV.

In Brevi ad Patriarchas, Primates, &c. incip. = *Etsi minime*. Dat. die 7. Febr. an. 1742. in suo Bullario n. 42. §. 27.

CLEMENTIS PAPÆ VIII. aliorumque Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, hortamur in Domino, & enixe commendamus in Doctrina Christiana tradenda adhibere Libellum de Clementis ejusdem mandato a Cardinali Bellarmino conscriptum, mox in deputata Congregatione diligenter examinatum, & approbatum; ac denique ab eodem Clemente in lucem eo saluberrimo consilio edi jussum, ut unus deinceps idemque modus in docendo, & discendo Christianam Doctrinam ab omnibus teneretur. Nihil hac uniformitate optabilius, nihil ad præcavendos, qui in multiplicem Catechismorum varietatem irrepere possent, errores conducibilius, atque opportunius.

Digitized by Google

NAUK KÆRSTJANSKI

O svarsi Karstjanina, i o ſlamenju Svetoga Kriſcja.

Naucitegl pita, Ucenik odgovara.

Nauc. JEsilli ti Kærstjanin?

Uc. Jesam po millosti Boſcioj.

N. Tko jest Kærstjanin?

U. Jest oni, koi ſpovjeda vjerru i ſakon Isukærstov.

N. U cemuse ſdærſci poglavito vjera Isukærstova?

U. U dva poglavita Otajstva, kojasu ſatvorena u ſlamenjù Svetoga kriſcja; to jest u Jedinstuu, i Trojstvu Boſciemu, i u Uputtjenju, i smærti nascega Spassiteglja.

N. Scto hochje rjeti Jedinstvo, i Trojstvo Boſcie?

U. Hochje rjeti, da u Bogu jest Jedno

samo Boſcjanstvo, illichjemo rjeti bitje, i narav Boſcjanstvena, koje nischta magne jest u tri Sôbstva Boſcjanstvena, kojase ſovu Otaz, Sin, i Duh sveti.

N. ſasctosu tri Sobstva Boſcjanstvena?

U. ſascto Otaz neima pocetka, ni iſhodi od nikoga Sobstva; Sin iſhodi od Oza; a Duh Sveti iſhodi od Oza i od Sina.

N. ſasctosu jedan sam Bogh ova tri Sobstva Boſcjanstvena?

U. Ere imaju jedno isto bitje, jedno isto moguchstvo, jednu istu dobrotu, jednu istu mudrost.

N. Scto hochje rjeti uputtjenje, i smært nascega Spasiteglja?

U. Kochje rjeti, da sin Boſcii, to jest drugo Sobstvo Prisvetoga Trojstva, ucinio jest Cjovjek, i umro jest o Kriſcju ſa spassenje nasce.

N. Kakosu ſatvorena ova dva Otajstva u ſlamenju svetoga Kriſcja?

U. Ere ſlamenje svetoga Kriſcja cinise,

Digitized by Google

se, stavgljajuchi pærvo desnu ruku na celo, govorechi = *u imme Oza* = ſatiem pod pærsi, govorechi = *i Sina* = napokon na ramme ljevo, i desno, govorechi = *i Duha Svetoga* = Amen.

N. Kakose dakle ovdi kaſce pærvo Otajſtvo Prisvetoga Trojstva?

U. Ere ova rjec = *U imme* = ſlamenuje Jedinstvo; ostale rjeci ſlamenuju Trojstvo.

N. Pokaſci sad drugo Otajstvo?

U. ſlamenje Svetoga kriſcja prikaſcjuje smært Spassiteglja, koi poklese ucinj Cjovjek, ter pokle naucj put spassenja naukom, ſcivotom, iſgledom, i cjudesima, umrje ô svetomu dærvu kriſoja.

Istomaccenje Vjerrovanja.

N. Koje jest pravilo vjerre?

U. Jest *Simbol* Apostolski, koi nasckl ſoveſe *Vjerrovanje*.

N. Rezi Vjerrovanje.

U. r. Vjerrujem u Bogga Oza svemoguchjega, stvoriteglja nebba, i ſemglje.

2. I u Jesussa Isukærsta Sina gnegova jedinoga Gospodina nascega.

3. Koi bi sacet po Duhu Svetomu, poroghjen od Marie Djeve.

4. Muccen pod Ponziom Pilatom, propet, umro, i pokoppan.

5. Side nad pako, trechi dan uskærshu od Martvieh.

6. Usside da nebbesa, sjedi ob desnu Bogga Oza svemoguchjega.

7. Odkle ima dochi suditi scive, i Mærtve.

8. Vjerrujem u Duha svetoga.

9. Svetu Zærkvu Katolicjansku; Svetieh obchinu.

10. Odpusctenje grjehaa.

11. Putti uskarsnutje.

12. scivot vjecni. Amen.

N. Tko jest slosczio Vjerrovanje?

U. Dvanaest Apostolaa, i satosu dvanaest cgljanaa.

N. Sto usdærsce skupno ovi cgljani?

U. Sve on o, sto poglavito, i otvore-

no

no imase vjerrovati o Bogu, i o Zærkvi gnegovoj vjerrenizi; ere osam cglianaa pærvieh pristojese k' Boggu, a cetiri posledgna k' zærkvi.

N. Istomacci pærvj cgljan.

U. Ja vjerrujem krepko u jednoga samoga Bogga, koi jest Otaz naravni svoga jedinoga Sina, ter ſajedno jest Otaz po millosti svieh dobrieh Kærstjanaa, koi radi toga ſovuse sinovi Boſcii posinovgljeni. Napokon jest Otaz stvoreniem svieh innieh stvarii. I ovi Bogh jest svemoguch, ſasctobo moſce ucinitti sve, scto hochje, i stvorioje od niscta nebbo, i ſemglju sa svim onim, sctose nahodi u gnih, to jest vaskolik sviet.

N. Iſtomacci drughi cgljan.

U. Ja vjerrujem joscter i u Jeſussa Isukærsta, koi jest Sin jedini Bogga Oza, er bi poroghien viekovno od istoga Oza, ter jest Bogh vjecni, beskoncivi, svemoguchi, stvoritegl, i Gospodin nasc, i svieh stvarii, kako i Otaz.

N. Iſtomacchi trecchi cgljan.

U. Ja vjerrujem, da Isukærst ne tamo jest pravi Bogh, nego i pravi Cjovjek, er uſe pur Cjovjecjansku od neozkværnjene Djeve Marie kreposti Duha svetoga; i tako porodjse na ſemgli od Matterè beſ Oza, kakono na nebu biasce rodjen od Oza beſ Mattere.

N. Iſtomacci cetværti cgljan.

U. Ja vjerrujem, da Isukærst, dabi iſkupio svjet svojom prizjegnenom kærvi, tærpje pod Ponziom Pilatom vladaozom ſcjudjelske ſemglje, buduchi bio biccevan, tarnjem okrugnen, i postavgljen na kriſc, na komu umrje, i s' koga snimjen ukoppan bj u grob novi.

N. Iſtomacci peti cgljan.

U. Ja vjerrujem, da Isukærst u cjas, u koi umrje, sighje Duscjom u Limb svetich Otazaa, a trechi dan, koi bi Nedjeglja, uskærsnu slavan, i slavodobitnik.

N. Iſtomacci scesti cgljan.

U. Ja-

U. Ja vjerrujem, da Jesus Isukærst budduchi bio cetres danaa sa svetiem Apostolima, dabi potværdio mnosiem prikasagnima svoje istino uskærsnutje, uside na najvisce nebbo, ter ondi sjedi værhu svieh Koraa Anghjelszieh ob desnu Oza; to jest u slavi jednak Ozu, kakono Gospodar, i vladalaz svega stvorenja.

N. Istomacci sedmi cgljan.

U. Ja vjerrujem, da isti Gospodin nasc Jesus Isukærst na sværhu svieta pritichje s' nebba s' privelikom mocchi, i slavom, i suditichje vas narod cjovjecjanski, dajuchi svakomu usdarje, illi pedepsu, kako ko bude sasluscio.

N. Istomacci osmi cgljan.

U. Ja vjerrujem u Duha Svetoga, koi jest trechje Sobstvo Prisvetoga Trojstva, i ishodi od Oza, i od Sina, ter jest u svemu i sasviem jednak Ozu, i Sinu; to jest Bogh vjekovni, beskoncivi, svemoguchi, stvoritegl, i Gospodin svieh stvarii kakono Otaz i Sin.

N. Istomacci deveti egljan.

U. Ja vjerrujem takoghjer, da jest jedna sama Zærkva, koja jest skupsctina svich vjernich Kærstjanaa, koisu Kærscteni, i vjerruju, i spovjedaju vjerru Isukærsta Gospodina nascega, i sposnavaju Namjestnikom istoga Isukærsta na semgli vrhovnoga Papu Rimskoga.

N. sasctose ova Zærkva sove sveta, i katolicjanska?

U. sovese sveta, ere ima glavu koja jest Jesus Isukærst, svetu, i jere ima mnoga uda sveta, vjerru, sakon, i svetotajestva: a naricese Katolicjanska, to jest Obchjenska.

N. Scto hochje rjeti svetieh Obchinaa?

U. Rieti hochje udionicstvo molitavaa, i dobrich djelaa, kojase u toj Zærkvi cine, kakono u tjelu cjovjecjanskomu blaga jednoga uda, jesu udionizi sva inna uda.

N. Istomacci deseti egljan.

U. Ja vjerrujem, da u svetoj Zærkvi jest

Digitized by Google

jest istino odpuſtenje grjehaa kroſ svete Sakramente, i da u gnoj gljudi od sinovaa djavgljovih, i odsudjenieh u paho, postanu sinovi Boſcii, i baſtinizi Raja nebbeskoga.

N. Iſtomacci jedanesti egljan.

U. Ja vjerrujem, da na sverhu svjeta svi gljudi imaju uskærsnutti, prlavsci ista telesa, koja prie imahu; a to kreposti Boſciom, komu nije ikakva stvar neuſmoſena.

N. Iſtomacci napokogni egljan.

U. Ja vjerrujem, da dobriem Kærstjannom jest odreghjen ſcivot vjecni pun svake cestitosti, a iſbavgljen oda svakoga ſla; kakb protiv tomu nevjernikom, i ſliem Kærstjannom odreghjena jeſt smært vjekuvjecna prippunna svake toghe, i beſ ikakva dobra.

N. Scto ohchje rjeti: Amen?

U. Rjetichje: tako jest, u istinu, istina.

Istomaczenje Occenascja, i sdravo Marie.

N. Buduchi jur govorilli o onomu, sctose ima vjerrovati, danu vighmo sada, umiescli ono, sctose ima uffati, i od kogase ima uffati. Umiescli Occenasc?

U. Umiemga dobro, vero ovo jest parva stvar, kojusam naucio, i govorimga svako jutro, i svaki vecer jedno sa sdravom Mariom, i s' Vjerrovanjem.

N. Rezi dake Occe nasc.

U. 1. Occe nasc, koi jesi na nebbesieh, svetisse imme tvoje.

2. Pridi kragljevstvo tvoje.

3. Buddi voglja tvoja, kako na nebu, i na semgli.

3. Kruh nasc svakdagni daj nam danas.

5. I odpustinam dughe nasce, kako i mi odpusctamo dusnikom nasciem.

6. I ne uvedinas u napas.

7. Da oslobodi nas oda sla. Amen.

N. Tkoje slo/cio ovu molitvu?

U. Gnu

U. Gnu jest slosćio Isukærst Gospodin nasc, i radi toga jest od svieh innieh najisværsnia.

N. Sctose usdærsci u skup u ovoj molitvi?

U. Sve ono, sctose mosce prossiti, i uffatti od Boga; ere jesu seddam proscenja: u pærvih cetiri prossise, da nam poda dobra: u tri sljedecchih, da nas isbavi oda sla. I koliko o dobru; pervose prossi slava Bosćia. Drugo privèlìko dobro nasce. Trechje da buddemo dostighnuti receno dobro. Cetværto nacin, kojemchjemo usdærscjati recenu millost Bosciu. A koliko o slu prossise, da nas isbavi najprie oda sla proscjastoga: Drugo oda sla doscjastoga: Trechje oda sla sadagnega, ter tako od svakoga sla.

N. Istomacci one rjeci, kojesu prid pærviem proscenjem; to jest: Occe nasc, koi jesi na nebbesieh.

U. Ovo jest isctom mallahan pridgovor, u komuse daje raslogh, sascto smie-

ma

mo govoriti s' Gospodinom toliko velikiem, i ſasſto uſſamo bitti uslisceni. Govorise dakle, da Bogh jest Otaz nasc stvorenjem, i posinovgljenjem: i radi tega, kako sinovi utjecemose k' gnemu. I prilagase, da jest na nebbesiech, kakono Gospodin svega svjeta: ter s' toga ſnamo, da nas moſce uslisiti, ako hochje; i tako uſſamo, da hochje, erje Otaz.

N. Istomacci pærvo proscenje.

U. U pærvomu proscenju prossimo, da Bogh bude posnan od svega svjeta; i tako da gnegovo sveto Imme bude oda svieh posstovano, i proslavgljeno, kako priſtoi.

N. Istomacci drugo proscenje.

U. Prossimo u drugom, da pride berſo kragljevstvo, koje namje obechjo: to jest da dospiusci ærvanja, koja imamo s' djavlom, za svjetom, i s' putti, pridemo k' Blaſcenstvu vjecnomu, u komu chjemo kragljevatti ſ' Boggom bes iskakve protivsctine.

N. Isto-

N. Istomacci trechje prosceuje.

U. Prossimo u trechjemu millost Boſciu, kojome buddemo obsluſcit iſværsno gnegove svete ſapovjedi, kakomu posluſcni jesu vaſda Anghjeli na nebu: ere put, kojemse uſlaſi u kragljevstvo, jest obsluſcenje ſapovjedii Boscieh.

N. Istomacci cetværto proscenje.

U. U cetværtomu prossimo kruh svakdagni, tako duhovni; to jest Rjec Boſciu, i Sakramente; kako i telesni, to jest hranu, i odjecchju. Ere Rjec Boſcia nam pripovjedana od pripovjedalazaa, i sctena od nas u kgnigah duhovnieh; i sveta Otajstva, a poglavitiem nacinom Ispovjesti, i Pricestjenja jesu puti privrjedni, i moguchi, kolikoje od gnihove strane, to jest ako od nas ne pomagnka, da stecemo, i uſdærſcimo millost Boſciu, o kojoi govorismo u predgnemu proscenju. A hrana, i odjecchja namsu potrebna, da buddemo uſdærſcjati ovi ſcivot u Boſcioj sluſcbi.

N. Isto-

N. Istomacci peto proscenje.

U. Prossimo u petomu, da nas Bogh isbavi oda sla minutoga, to jest od grjehaa jur ucignenieh, odpusctiusci nam dugh krivine, i mukke, koje gnima biahomo saslusceli: I prilagase: kako i mi odpusctamo dugove duscnikom nascim; to jest, prascamo ~~uvrjedjenja~~ nasciem nepriategljom; Ere nije rasloscno, da nam Bogh prosti grjehe, kojasu uvrjedjenja privelika; ako mi nechjemo prostitti besakonja nam ucignena, kasu uvrjedenja prem malle tegote.

N. Istomacci ~~scesto~~ proscenje.

U. Prossimo u scestomu, da nas Bogh isbavi od napastovanja, kojasu sla dohodechja: illi ne dopusctujuchi, da buddemo napastovani, illi dajuchi nam millost, da ne buddemo pridobiveni.

N. Istomacci sedmo proscenje.

U. Prossimo u sedmomu, da nas Bogh isbavi oda sla pridstajechjega, illi sadagnega; to jet od svake peccjali i tughe:

i k'

i k' tomu od svake taſte cestitosti, i velicjanstva vrjemenitoga, ako on vidi, dachje nam nauditi spassenju duhovnomu.

O Poſdravgljenju Anghjeoskomu.

N. Rezi Jada ſdravu Mariu.

U. ſdrava Maria, millosti punna, Gospodina s' tobbom, Blagoslovgljena ti me ghju ſcenami, i blagosovgljen plod utrobe tvoje Jeſus: Sveta Maria Matti Boſcia, moli ſa nas grescnike sada, i na cjas smærti nasce. Amen.

N. Cigovesu ove rjeci?

U. Dio jest Arkanghjela Gabriella, dio svete Eliſabette, a dio svete Zerkve.

N. ſaſto govorisc ſdravu Mariu ſa Occenascem?

U. Neka hodatajstvom, illi uprossenjem Priblaſcene Djeve lascgne iſprossimo ono, ſcto prossimo od Boga: Onabo jest Odvjetniza grescnikaa, i punna millosti; i k' tomu stoi na nebu nad sviem Korima Andioskiemi, ter jest priugodna Boggu.

N. Ne

N. Ne utjecesclise ti joscte ſa pomoch k' ostaliem svetzim?

U. Utjecemse k' sviem Svetim, a osobito k' Svetzu mojega immena, i k' momu Andjelu Straſcjaninu.

O ſapovjedich Boſcieh.

N. Pridimo sada k' onemu, sctose ima djellovati, radi da Bogga uſgljubimo, i iskærgnega. Reci deset ſapovjedii.

1. Ja jesam Gospodin Bogh tvoj: nemoj imatti innoga Bogga pri menni.
2. Ne uſmi u iſpraſno Imme Boſcie.
3. Spomenise posvetiti Svetkovine.
4. ~~Poscti~~ Otza, i Mater.
5. Ne ubi.
6. Ne sagrjesci bludno.
7. Ne ukradi.
8. Ne rezi krivo svedocjanstvo.
9. Ne poſcjudi tughju ſcenu, ni ſcen a tughjega cjovjeka.
10. Ne poſcjudi tughje stvari.

N. Koje podo ove ſapovjedi?

U. Sam Bogh u staromu ſakonu, a po-

Digitized by Google

poslie Isukærst Gospodin nasc jett gnih potværdio u novomu.

N. Scto usdærsce skupno ove sapovjedi?

U. Sve ono scsose ima cinitti, radi da usgljubimo Bogga i iskærgnega. Ere pærve tri sapovjedi uce nas, kakose imamo podnositti prema Boggu særzem, ustima, i djellima. Ostale sedam uce nas dobro cinitti iskærgnemu, i ne uditumu u sobstvu, u poscenju, u blagu, ni djellom, ni rjeci, ni særzem. I tako sværha svieh sapovjedih jest sapovjed gljubavi, koja sapovjeda gljubiti Bogga nad svakoj stvari, a iskærgnega, kako samoga sebbe.

N. Istomacei pærvu sapovjed.

U. U pocetku svjetujenas Bogh, da on jest nasc pravi, i værhovni Gospodar, i toga radi dærscjanismo slusciti ga sa svakom pomgnom. Usto sapovjeda nam, da neimamo sposnatti ikkoga innoga Bogga; u cemu sagrjescjuju nevjernizi, kise klagnaju stvorenju na mjesto Stvoriteglja;

ta-

takoghjer cjarovnizi, i vilenizi, koino dærsce djavla Boggom svoiem.

N. Istomacci drugu ſapovjed.

U. Druga ſapovjed ſabragnuje psovke, i proklignanja suproch Bogu, tobo jesu grjesi priteszczi; kletve krive, illi nepotrebne, neiſpugnenje ſavjeta, i svako inno neposctenje, kojese cini Boggu rjecima.

N. Istomacci trechju ſapovjed.

U. Trechja ſapovjeda obsluſcenje blaſieh danaa, kojese uſdærſci u uſtrucjanju sluſcbenoga rukotvorja, neka bude vrjemena priònutti k' raſmiscgljanju dobrocinstvaa Boſcieh, mollitvi, pohadjati Zærkve, i sctitti duhovne kgnighe, sluscjati Misse, i sluſcbe boſcjanstvene, i pripovjedanja, ter inna ciniti prilicna djella duhovna, i sveta.

N. Istomacci cetværtu ſapovjed.

U. Cetværta nareghiva, dase poscſtuje Otaz i Matti, ne-iscſtom prikloniem rjecima, illi odkrivenjem glave; da nu

jos-

Digitized by Google

josctera pomagajuchi gnih pri gnihovieh potrebah. I ono, sctose govori o Ozu i o Matteri, imase ispuniti i s' ostaliem iſkærgniem; prem da gnim nijesmo toliko duſcni, koliko Ozu i Matteri, koi su nas porodilli, dalinam bitje, ter odgoillinas s' velikiem trudom gnihoviem.

N. Istomacci petu ſapovjed.

U. Peta ſapovjeda, da ikkoga ne ubiemo nepravedno, ni damu ikakvo ſlo ucinimo u sobstvu. A rekoh: nepravedno; er sudzi, koi osudjuju ſlocinze na smært, i sluſcbenizi pravde, koiih ubijaju, kakono i vojnizi na boju pravednomu ne sagrjescjuju, kada ragnaju, illiti ubijaju.

N. Istomacci scestu ſapovjed.

U. ſapovjeda scesta, dase ne cini prigljubovstvo, to jest grjeh s' tughjom ſcenom: a raſumiese k' temu, dase ne cini bludnost, ni inni greh ikakav putteni.

N. Istomacci sedmu ſapovjed.

U. ſapovjeda sedma, da itko ne uſme blago tughje potajno sctose ſove lupescti-

na,

na, ni occitto, sctose ſove popadanje, alliti grabscja : i dase ne cini privara i himbe u prodavanju, illi kupovanju, ni u priclicnih tazieh pogodbah : napokon dase ne cini sctetta iskærgnemu u gnegovu blagu.

N. Istomacci osmu ſapovjed.

U. U osmoj ſabragnuiese krivo svjedocjanstvo, mærmoscenje, osloglascenje, laſci, i svaka inna sctetta, kase cini jesikkom iskærgnemu.

N. Istomacci dvie ſapovjedi napokogne.

U. ſapovjeda, Bogh u dvie napokogne ſapovjedi, da ikko ne poſcjudi ſcenu, illi blago tughje ; ſactobo on koi vidi særza, hochje, dasmo sveti i cisti ne samo ifvan, da nu i unutra, nekasmo zielovitto, ter istino pravedni.

O ſapovjedih Zarkovnieh, i o Svjettovagnih.

N. Priloſci k' ſapovjedim Boſciem one mallo

mallo ſapovjedit, koje jest Sveta Zærkva nadostavila.

U. ſapovjedi Svete Zærkve jesu pet.

Pærva. Sluscjati Missu svake nedjeglje, i u ostale svetze ſapovjedne.

2. Postiti koriſmu; postna bdjenja, sctose ſovu Vigilie, cetveravrjemena, i nejesti mesa u petak, ni u subottu.

3. Ispovidjetise najmagne jednom na godisctе, a prieestitise najmagne o Uskærsegnu.

4. Ne pirovatti u vrjemena ſabragnena; to jest od pærve nedjeglje Doscjastja do Vodokærsctja; i od pærvoga dnevi koriſme do ossam danaa po Uskærsegnu.

5. Platiti desetinne.

N. Osvem ſapovjedii, koiemsmo svi ſdærſcjani, jedallisu koja svjettovanja iſværstnoga ſcivgljenja?

U. Jesu tri svjettovanja podana od naseega Gospodina Jeſussa Isukærsta onim, koi ſcjude dostighnut iſværnost.

N. Kasu ta svjettovanja?

U. Ube-

U. Ubosctovo povoglno.

Cistocchja nepristajna.

Posluh u svakoj stvari, ka nije grjeh.

O *Svetbah illi Sakramentih.*

N. Vighjelismo jur do sad sva ona kase imaju vjerrovati, uffatti, i djellovati; ostaje vighjeti svete Svetbe, alliti Sakramente, koiemse millost Boscia dobiva. Rezi dake koliko jest svetbaa?

U. Jesih sedam.

1. Kærsctenje.

2. Krismanje.

3. Pricestjenje, to jest Tjelo Isukærstovo.

4. Pokorra, to jest Ispovjest.

5. Ulje sveto, illi najpokogne pomasanje.

6. Red sveti.

7. scenidba.

N. Tko jest gnih sasdo?

U. Jesus Isukærst Gospodin nasc.

N. Scto djelluje Sveto Kærsctenje?

U. Djelluje, da Cjovjek postanne Sin

Bo-

Digitized by Google

s' mirom, i dragosti; ter da radjaju, i odhragnuju sinove u svetomu strahu Boſciemu, nekka budu imatti veseglje, i u ovomu ſcivotu, i u drugomu.

O krepostih Boggoslovnieh i Stoſcernieh alli Glavnieh.

N. Doværscillismo jur cetiri poglavita djella naukka Kærstjanskoga, koisu Vjerrovanje, mollitva Gospodinna, ſapovjedi, i Svetbe alliti Sakramenti. Sad hochju, da govorrimo o krepostieh, i o ſlostieh, i o gnezieh innieh stvarih, kojesu veoma korisne ſcivjenju prikladnu vogli Boſcijoj. Rezi dakle kolikoje krepostii poglávitieh?

U. Jesu seddam: tri Boggoslovne, a cetiri Stoſcerne.

N. Kojesu Boggoslovne?

U. Vjerra, Uffanje, i Gljubav, olli Dragost.

N. ſastoje ſovu Boggoslovne?

U. Ere ona rjec = *Boggoslovine* = rje-

ti hochje stvar koja gleda k' Boggu i k' gnemmu pristoi.

N. Kakose dake vjerra Boggu pristoi?

U. Ere cini, da vjerrujemo sve ono, sctoje Bogh objavio Svetoj Zærkvi.

N. Uffanje radi cessa Boggu pristoi?

U. Erbo cini, da mi postavimo nasce uffanje u Bogga, i da od gnega uffamo vjecni ſcivot kroſ millost samoga Bogga, i kroſ nascja ſaſluſſcenja, koja nisctа magne iſhode od millosti gnegove.

N. Gljubav ſasctose Boggu pristoi?

U. Er cini, da mi gljubimo Bogga værhu svake stvari, a iskærgnega kako nas samieh Boſcie radi gljubavi.

N. Kojesu kreposti stoſcerne, illi glavne?

U. Raſborstvo, Pravda, Uſdærſcjanje, i Jakost.

N. ſasctose ſovu stoſcerne, illi glavne?

U. Eresu poglavite, i kakono iſtocjaji dobrieh dielaa.

N. Istomacci cin ovieh krepostii?

U. Ra-

U. Raſborstvo cini nas raſmisonieh, i opaſnieh u svakoi stvari, neka ne budde-mo privarreni, nitti privarrimo innieh.

Pravda cini, da vratimo svakomu ono, scloje gnegovo.

Uſdærſcjanje cini da dærſcimo na uſdi poſcjudjegna beſuredna.

Jakost cini dase neboimo ikakve po-ghibje, ni same smærti na sluſcbu Bo-ſciu.

O *Darieh Duha Svetoga.*

N. Koliko jest daraa Duha Svetoga?

U. Jesu sedam.

1. Mudrost,
2. Raſum.
3. Svjett.
4. Jakost.
5. Umjetonstvo.
6. Millostivost.
7. Strah Boſcii.

N. K' cemu sluſce ovi dari?

U. Sluſce u pomoch krepostii, i da-

nas ucine iſværsnich u puta Boſciemu: Ere strahom uſdærscimose od grjeha, millostivosti jesmo uvjetni, i posluscni Boggu: Umjetonstvom naucenismo poſnatti voglju Boſciu: Jakosti pomoſcenismo gau iſværscitti: Svjettom opomignenismo o prihignegnih djavolzieh: Raſumom uſdighnutismo raſumjetti. Otajstva svete vjerre: Mudrosti postajemo iſværstni, naredjujuchi nasc ſcivot, i nascja djellovanja na slavu Boſciu: Erbo Mudaraz poſnaje najpokognu sværhu, i k' gnoj svaku stvar upravglja.

O *Djellovagnih Millosardja.*

N. Kolikoje djellovanja millosærdnih, o koih bitchjemo iſpitani osobitiem nacinom na dan sudgni?

U. Jesu sedam.

1. Napittati gladnieh.
2. Napoitti ſcednieh.
3. Odjesti golieh.
4. Primiti na stan putnike.

6. Poho-

5. Rohodit tamnicjare.
6. Prattiti i pokopatti mærtve.

N. To su djella millosærdia telesna. Jesuli koja inna djella millosærdia duhovna?

U. Jest seddam druſieh; to jest duhovnieh.

1. Svjettovati sumgnechieh.
2. Uciti neumjetonieh.
3. Svjestiti grescnike.
4. Tjesciti ſcjallonsnike.
5. Prascati uvrjedjenia.
6. Podnositti uſtærpglivo usionike?
7. Moliti Bogga ſa ſcive, i ſa mærtve.

O Grjesieh.

N. Prihodechi sad k' raſvidjenju grjehaa, koliko værstaa grjehaa nahodise?

U. Grjehje dvoværstan: istotni, i tvorreni, koise paka raſdjegljuje u smærtni, i u odpustglivi.

N. Koi jest grjeh Istotni?

U. Jest oni, s' koiemse svi raghjamo,

Digitized by Google

terga imamo kako po oecinstvu, illi djedinstvu nascege pærvoga Oza Adama.

N. Kakosmo ocistjeni od ovoga grjeha?

U. Svetiem kærsctenjem: ſato ko umire beſ kærsctenja, ide u Limbo, ter jest iſbavgljen vjekovitto slave Raja nebeskoga.

N. Koi jest grjeh smærtni?

U. Jest oni, koise tvori protiva Gljubavi Boſcijoj, illi iskærgnevoj; a ſovese smærtni, er uhigljuje duscju ſcivotom gne duhovniem, koi jest millost Boſcia.

N. Kakonamse prascta ovi grjeh?

U. Svetiem kærsctenjem, kadase cegljade kærsti poslie, neggoje sagrjescillo samotvorno; illi Svetbom pokornom, to jest kros Ispovjest, kakose oſgara reklo. A ko umre u smærtnomu grjehu, ide u vjekovne mukke pakgljene.

N. Koi jest grjeh odpusctivi?

U. Jest oni, koi nije suprotiva gljubavi, i ne iſbavglja duſcju millosti Boſcie, ni scglje u mukke pakgljene; danu

nu nissta ne magne jest mærſak Boggu, ere nije prilicjan k' vogli gnegovoj, ter skrachjuje goruchstvo gljubavi; ter s' tega trjebuje ocistitise od gnegga na ovemu svjetu, illi u occistisctu to jest Purgatoriu, koi jest u onemu ſcivotu.

N. Koliko jest ſlostii glavnieh, kojesu kako iſtocjaji svieh grjehaa?

U. Jesu sedam, i svakoj opirese krepost suprotivna.

1. Oholast, kojoj protivno jest ponisſcenje.

2. Lakomost, kojojse protivi Darovittost.

3. Bludnost, koioj suprotivna jest Cistochja.

4. Særſcba, s' kojomse ærve Ustærpljenje.

5. Proſcdærlost, kojojse suprotivi Uſdærſcjanje.

6. Nenavidost, kojoj suprotivna jest Gljubav bratinska.

7. Ljenost, kojoj protivna jest Hærlost.

Digitized by Google

N. Kolikoje grjehaa protiva Duhu Svetomu ?

U. Scest.

1. Neuffanje spassenja.
2. Priusimanje spassenja bes sasluscenja.
3. Mirvanje suprotiva istini posnanoj.
4. Nenavidost na millost Iskærgnega.
5. Otvrdnanje u grjesih.
6. Nepokajanje napokogne.

N. Koliko jest grjehaa, koi vappe osveta prid lizem Boscjem ?

U. Jesu cetiri.

1. Cjovjekubojstvo povoglno.
2. Grjeh putteni protivan naravi.
3. Potisctenje siromasajadi.
4. Pritisnutje plate tescjakaa.

O Cetiri napokognih. i o Rusitlu, alliti Rosariu.

N. Koliko jest stvari najposljedgnih Gjovjekka, koje Pismo sove napokogna, koja dobro rasmiscgljana cine, dase usdærscimo od grjeha ?

U. Ce-

Digitized by Google

U. Cetirisu.

1. Smært.

2. Sud.

3. Pakao.

4. Raj.

N. Koju ſabavu imasc vrjednu uſdærſcjati Boggogljubstvo?

U. Govorim Roſario Gospino, raſmiscgljajuchi petnese Otajstvaa istoga Roſaria, u kojehse sadærſci ſcivot nascega Gospodinna Isukærsta.

U. Kojasu petnes Otajstvaa?

U. Jesu pet radosna.

1. Navjesctenje Anghjelsko.

2. Pohodjenje S. Eliſabette.

3. Porodjenje Gospodinovo.

4. Prikaſanje gnegovo u templu.

5. Prigovaranje djetetta Jeſussa s' Mudarzima.

Pet inna jesu bolesna.

1. Molitva u Værtu.

2. Biccevanje pri stupu.

3. Okrugnenje tærnovo.

4. Nossenje kriſcja.

5. Propetje i smært nascega Spassiteglja.

Petsu napokogna slavna.

1. Uskærsnutje Gospodinovo.

2. Uſiscjastje gnegovo na nebbesa.

3. Priscjastje Duha Svetoga.

4. Uſaccenje Gospino.

5. Okrugnenje i Uſviscenje iste værhu svich Horaa Andioszich.

NAPOMENA.

DAse dobudu mnoga Prosctenja dopusctena mollechim sveto Roſario, illi trechi dio, trjebdje na svakki kogljenaz redom raſmiscgljati naracena Otajstva, i da Kraljesci budu od Otazaa Predikaturaa blagosovgljeni. Cegljad nisctanemagne neumjetona stjecju ta ista Prosctenja i beſ toga Raſmiscgljanja; nu immajuse naga ucitti. Tako odredj Benedikt XIII. Papa sv. Usp. u Bulli = Pretioſus §. 4. = Ferrararis Bibl. V. Indulgentia Art. 6. n. 8.

PRIE

PRIE POUCENJA

Mollitva.

DJellovanja nascja, mollimo, Gospodinne, nadiscjuchi prihodi, i pomagajuchi napreduj; da svako nasce govorrenje i djellovanje od tebbe vasda pocne, i po tebbi poceto isværscise, Isukærstom Gospodinnom nasciem.

ISA POUCENJA

Mollitva.

SAhvaglivamo tebbi, svemoguchi Bosce, na sva dobrocinstva tvoja, koi scivesc i kragljujesc po svevjeke vjekaa. Amen.

DJEL-

Digitized by Google

DJELLA

Krepostii Boggoslovnieh Vjerre, Uffanja, i Gljubavi j' Djellom Pokajanja.

KO boggogljubniem sarzem ucini da i vecchje putza na dan Djella Vjerre, Uffanja, Gljubavi, Pokajanja, i Odluke, dachjese cesto, a osobito pri smarti ispovidjet, i pricesti, dobiva svaki put sedam godisctaa, i sedam cetardesetnizaa Prosctenja, koliih bude cinit svaki dan svega mjeseza, i priko tega jednom ispovidise, i pricesti, mollechi, bakoje miso S. Oza Pape, dobiva Prosctenje Podpunno. I obba ova dva Prosctenja mosce illi sa sebbe uset, olli sa Martvieh. A koih ucini na cjas svoje smarti, dobiva takodjer Prosctenje Podpunno. Sve po dopusctenju SS. OO. PP. Bened. XIII. i Bened. XIV. Nenad. Nauk. Lib. 233.

DJEL-

DJELLO VJERRE.

GOspodinne Boſce moj, ja vjerrujem temeglitto, svescto vjerruje, i ucinas S. Matti Zærkva, erbo Ti, koi nemoſcesc privarriti, ni bit privarren, tosi sve gnoj objavio: a ossobito vjerrujem, dasi Ti jedini Bogh u tri Sobstva Boſcjanstvena, Otaz, i Sin, i Duh Sveti; dase Sin ucinj Cjovjek, i umrje na Kriſcju ſa nasce spassenje; dachjesc datti dobriem Raj, a ſliem pako u vjeke.

DJELLO UFFANJA.

GOspodinne Boſce moj, ja uffam stanovitto, damichjesc datti prescenje svieh moieh grjehaa, tvoju millos, i slavu vjecnu; erbosi Ti privjerni, i svemoguchi tako obechjo, ako uſbudem dobro djellovati; a ja odlucjujem s' tvojom svetom pomochi dobro djellovati.

MOL-

Digitized by Google

DJELLO GLJUBAVI.

GOspodinne Boſce moj, erbosi Ti dobrotta neiſmjerna, jate gljubim vækhu svieh stvarii; i ſa gljubav tvoju gljubim mòga iskærgnega, kakko sam sebbe; i odlucjujem obsluſcivati sve tvoje svete ſapovjedi, i cesto u ſcivotu, a nadasve pri mojoj smærti ispoviditise i pricesti.

DJELLO POKAJANJA.

GOspodinne Boſce moj, erbo grjescechi dobiosam pako, a iſgubio Raj, alli najvechje ersam uvrjedio tvoju Dobrotu neiſmjernu, koju gljubim værhu svieh stvarii, jase bolim i kajem oda svieh moieh grjehaa, i mærſim na guih iſ svega særza. Odlucjujem unaprjeda prie umrjeti, neggo ighda vecchje Tebbe uvrjediti.

MOL-

Digitized by Google

MOLLITVA.

SVemoguchi vjekuvjecni Boſce, dajnam Vjerre, Uffanja, Gljubavi, i Pokajanja uſmnoſcenje i donapredovanje; ter da ſasluſcimo dostighnuti, ſcto obechjavasc, cininam gljubiti, ſcto ſapovjedasc Jsukærstom Gospodinnom nasciem. Tako bilo.

Digitized by Google

LITANIE

PRICISTE DJEVE MARIE.

Kadse poboſeno reku, dobivase dvjesti danaa Proſctenja po dopuſctenju Sista Pape V. = Ferraris Bibl. V. Indulgen. art. 6. n. 4.

Gospodinne, pomilluj.
Isukærste, pomilluj.
Gospodinne, pomilluj.
Isukærste, cjuj nas.
Isukærste, uslisci nas.
Occe nebbeski Boſce, smillujse nam.
Sinu Odkupiteglju svjeta Boſce, smillujse nam.
Dusce Sveti Boſce, smillujse nam.
Sveta Mario, mollise ſa nas.
Sveta Boggoroddizo, m.
Sveta Djevo Djevaa, m.
Matti Isukærstova, m.

Mat-

Digitized by Google

Matti Boſcie millosti, m.
Matti pribistra, m.
Matti pricista, m.
Matti neotrugnena, m.
Matti neozkværgnena, m.
Matti gljubgliva, m.
Matti cjudnovita, m.
Matti Stvorriteglja, m.
Matti Spassiteglja, m.
Djevo priraſborna, m.
Djevo cjastiva, m.
Djevo pripovjediva, m.
Djevo moguchja, m.
Djevo blagostiva, m.
Djevo vjerna, m.
ſærzalo pravednosti, m.
Pristoglje mudrosti, m.
Uſrocce nasce radosti, m.
Sude duhovni, m.
Sude cjastivi, m.
Sude ſlameniti objetovanja, m.
Ruso otajna. m.
Turgau Davidovi. m.

Tur-

Digitized by Google

Turgnu slonokostni, m.
Kucchjo ſlatna, m.
Uvjetno ſaklopiſcte, m.
Vrata nebbeska, m.
ſvjeſdo jutergna, m.
ſdravglje nemochnikaa, m.
Utocisćte grescnikaa, m.
Utjesciteglize peccjaonikaa, m.
Pomochnize Kærstjanaa, m.
Kraglizo Andjelaa, m.
Kraglizo Patriarkaa, m.
Kraglizo Prorokaa, m.
Kraglizo Apostolaa, m.
Kraglizo Muccenikaa, m.
Kraglizo Ispovjednikaa, m.
Kraglizo Djevaa, m.
Kraglizo svieh Svetazaa, m.

Jagance Boſcii, koi diſcesc grjehe svjeta, Prosti nam, Gospodinne.

Jagance Boſcii, koi diſcesc grjehe svjeta, Prosti nam, Gospodinne.

Jagance Boſcii, koi diſcesc grjehe svjeta, Smilnjse nam, Gospodinne.

Digitized by Google

Pod tvoju obranu utjecemose, Sveta Boggoroddizo, nasce molbe nepogærdi pripotrebah nascieh, nu od poghibiaa svieh oslobodinas sveghjer, Djevo slavna i blagosovgljena.

℣. Mollise ſa nas, Sveta Boggoroddizo.

℟. Dase dostojni ucinitto obechjanjaa Isukærstovieh.

℣. Gospodinne, uslisci mollitvu moju.

℟. I vappaj moj k' tebbi priscjo.

Pomollimose.

Millos tvoju, mollimo, Gospodinne, u ume nasce uli, da koi Andioskiem navjesctegnem Isukærsta Sina tvoga uputtjenje poſnasmo, mukkom gnegovom i kriſcem k' uſkærsnutja slavi budemo privedeni istiem Isukærstom Gospodinnom nasciem. Amen.

Spa-

Digitized by Google

Spovjedanje obchjeno.

Spovjedam Boggu Svemoguchjemu, blaſcenoj Marii vaſda Djevi, blaſcenomu Mihajlu Arkandjelu, blaſcenomu Ivanu Kærstiteglju, Svetiem Apostolom Petru i Paulu, sviem Svetzim, i tebbi Occe: er sagrjescih savisce misli, rjeci, i djellom, moj grjeh, moi grjeh, moj priveliki grjeh, ſato mollim blaſcenu Mariu vaſda Djevu, blaſcenoga Mihajla Arkandjela, blaſcenoga Ivanna Kærstiteglja, svete Apostole Petra i Paula, sve Svetze, i tebbe Occe, mollitise ſa menne Gospodinnu Boggu nascemu.

SVÆRHA NAUKA.

18. IV. 1950

Digitized by Google

8
3
42
252
294
73
55
18

N N
N
Nazaren
anna

Digitized by Google

J3370

Digitized by Google